

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

16.03.2018 nr <DataType_29382659_30_1
>/><DataType_29382659_60_1 />

Algus kell 10.30, lõpp kell 12.24

Juhatas: Tõnu Kollo

Protokollis: Kerttu Kuul

Võtsid osa: Mart Mägi, Tõnu Kollo, Urmet Lee, Ülo Kaasik, Hede Sinisaar, Kätlin Mandel, Ilmar Lepik, Marko Udras, Liisa Ojangu

Puudusid: Allan Puur, Hannes Pahapill, Margus Sarapuu

Kutsutud:

Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna juhataja Natalja Eigo

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Statistikaameti peadirektori asetäitja Tuulikki Sillajõe

Päevakord:

1. EL nõukogu statistika töögrupi juhtimisest Eesti eesistumise ajal
2. Statistikaameti strateegia aastatel 2018 - 2022
3. Statistikanõukogu 2017 aasta tegevuse aruande kinnitamine
4. Eesti Panga ja Statistikaameti vaheline koostöökokkulepe

Otsustati:

Kinnitada päevakord

1. EL nõukogu statistika töögrupi juhtimisest Eesti eesistumise ajal, Tuulikki Sillajõe

Tuulikki Sillajõe tegi ettekande EL nõukogu statistika töögrupi (CWPS) juhtimisest Eesti eesistumise ajal.

- Juhtimine tähendas menetluses olevate, s.t komisjoni (KOM) esitatud, eelnõude teksti kokkuleppimist liikmesriikidega (LR).
- Läbirääkimisi (trilooge) Euroopa parlamendiga (EP), s.t selle nõukogule, KOM-le ja EP-le vastuvõetava sõnastuse kokkuleppimist.

Eesti eesistumise ajal oli CWPSi menetluses 6 määrust.

1. Määrus EL statistikaprogrammi pikendamisest aastateks 2018-2020 (ESP)
2. Territoriaalsete üksuste klassifikaatori määrus (TERCET)
3. Kogurahvatulu statistika määrus (GNI)
4. Põllumajandusüksuste statistika määrus (IFS)
5. Sotsiaalstatistika raammäärus (IESS)
6. Ettevõtlusstatistika raammäärus (FRIBS)

Eesti eesmärk eesistujana oli avaldada ESP määrus viia läbi triloogid TERCET puhul; jõuda LRdega kokkuleppeni IFS ja GNI puhul; jätkata arutelu LRdega IESS üle ning koguda kirjaliku konsultatsiooniga kokku LR arvamused FRIBS kohta. Lisaks CWPSi menetluses olevatele määrustele oli eesmärk esitada EL juures olevate LRde esinduste juristidest koosnevale nõukogu töörühmale sisendiks konsolideeritud LRde seisukohad omnibusse määruse statistika peatüki kohta. Statistikaamet täitis CWPSi juhtides kõik püstitatud eesmärgid.

Arutelu ja ettepanekud:

Nõukogu tundis huvi, mille üle käis Eesti eesistumise ajal statistika valdkonnas kõige tulisem arutelu. Selgus, et kõige suurem probleem oli kõigi määruste puhul sama. KOM ja EP vajavad paindlikkust, aga LRd vajavad konkreetsust andmeesitajatele kaasneva halduskoormuse ja statistikaametitele kaasneva töömahu hindamiseks.

Otsustati:

1.1 Võtta info teadmiseks

2. Statistikaameti strateegia aastatel 2018-2022 esitamine, Mart Mägi

Mart Mägi alustas SA uue strateegia tutvustust mainides, et OECD statistika direktoraat nimetati hiljuti ümber statistika ja andmete direktoraadiks. Ka SA liigub selles suunas, et meid nimetataks „Andmeagentuuriks“. Oleme avatud uuele nimele.

Tänased ootused SA-le.

- Euroopa statistikasüsteem (ESS): tõhustada koostööd ja võtta kasutusele uusi andmeallikaid ja ühiseid IT-lahendusi, vähendamaks kodanike ja ettevõtjate halduskoormust ning tagades veelgi kiiremat uut statistikat.
- Vabariigi valitsus vähendada dubleerimist ministeeriumite ja riigiametite vahel, ülereguleerimist ja bürokraatiat avalikus sektoris, eesmärgiga vähendada ametikohtade ja ametiasutuste arvu.
- RM: efektiivselt ja võimalikult madala halduskoormusega kvaliteetse (usaldusväärse, aja- ja asjakohase) riikliku statistika tagamine teadmiste põhiseks poliitikakujundamiseks.

Strateegia väljatöötamise protsessi käigus jõuti järeldusele, et ei ole võimalik uuel strateegiaperioodil täita kõiki neid ootusi kogumahas. Tegeletakse kõikide tarbijatega, aga keskendutakse peamise avaliku huvi esindajatele, et tagada riigis olulise teabe olemasolu. Suure informatsiooni mahu tootmisel on põhiküsimus, kuidas igaüks neist suudaks leida endale vajalikud indikaatorid, mida peaks jälgima ja mille alusel langetada riigis olulisi otsuseid. Kahjuks puudub Riikliku statistika seaduses praegu olulise teabe definitsioon.

SA missioon, mis tuleneb Riikliku statistika seadusest, on pakkuda Eesti kohta usaldusväärset ja objektiivset teavet.

SA visioon on: „Eesti Statistikaamet on Euroopa **efektiivsem** ja innovaatilisem **usaldusväärse** ning **tarbijasõbraliku** statistika tootja (andmeagentuur) aastaks 2022.“

Eurostati andmetel on SA juba praegu EL kolme kõige efektiivsema statistikaameti seas. Tarbijasõbralikkuse osas nii kahjuks öelda ei saa.

SA peamised eesmärgid uuel perioodil.

1. Toota usaldusväärset teavet - täita valitsuses heakskiidetud statistikaprogrammi
2. Tarbijasõbralik teave
3. Madal halduskoormus
4. Kiire andmekaeve reaalajas

Oodatakse olulist muutust SA rollis, et SA tooks juhtimislaudadele ka teiste allikate informatsiooni ehk nn „maheandmeid“.

Et andmed juhtimisotsusteks oleks korrektsed, ajakohased ja sisult peavad need tuginema neljale alusele.

1. Arusaamine, kus ja kuidas andmed tekivad (metaandmed)
2. Printsibid andmete haldamiseks ja kvaliteedi kontrolliks
3. Hallatud andmete töötlus ning anonümiseeritud jagamine
4. Juhtimisinfo visualiseerimine, metaandmetega varustamine, tarbimine ning jagamine

Strateegia elluviimisel on olulised toetavad tegevused: partnerluse loomine (nt ülikoolidega), tootmissüsteemi digitaliseerimine, personali kompetentsi kasvatamine.

Valitsus arutab SA uut strateegiat lähinädalatel. Toimib hea koostöö Statistikaameti, Andmekaitse Inspektsiooni ja Riigi Infosüsteemi Ameti vahel peadirektoritest moodustunud tööühma näol.

Arutelu ja ettepanekud:

Nõukogu liikmed tuletasid meelde, mis on põhistatistika. Põhistatistika moodustavad need statistikatööd, mida tehakse igal aastal või ette teada oleva perioodilisusega, s.t sellest on väljas tsükiline statistika ja statistika arendustööd.

Täpsustati SA finantsilist võimekust strateegia elluviimiseks ja finantseerimisallikaid.

Leiti, et kulused võib kaasneda ka andmekogudes edasisel arendamisel.

Teadvustati, et strateegia elluviimiseks on vaja teha muudatusi kehtivas Avaliku teabe seaduses, aga ilmselt ka Riikliku statistika seaduses.

Otsustati:

2.1 Võtta info teadmiseks

3. Statistikanõukogu 2017 aasta tegevuse aruande kinnitamine, Tõnu Kollo

Täpsustati üksikutes kohtades aruande sõnastust.

Otsustati:

3.1 Kinnitada statistikanõukogu 2017. aasta tegevuse aruanne

3.2 SA korraldab aruande rahandusministrile esitamise enne 01.04.2018

4. Eesti Panga (EP) ja Statistikaameti (SA) koostöökokkulepe, Jaanus Kroon

Jaanus Kroon tegi ülevaate eelmisel aastal EP ja SA vahel sõlmitud koostöökokkuleppe alusel tehtud koostööst. Koostöökokkulepe kasvas välja 1990ndate alguses alanud koostööst ja asendas ligi 20 aastate jooksul sõlmitud koostööprotokolle. Analoogiline koostöökokkulepe on olemas ka Euroopa statistikasüsteemi ja Euroopa Keskpangade statistikasüsteemi vahel.

Esines valdkondi, kus üksteist dubleeriti, samuti ei olnud efektiivsus kõige parem. Kitsaskohaks osutus andmete mitteühildumine.

Kõik valdkonnad käidi läbi SWOT-analüüsiga. Ühisvastutus on järgmistes valdkondades:

1. Kaupade väliskaubandusstatistika
2. Teenuste väliskaubandusstatistika
3. Välismaiste tütarettevõtete statistika (FATS)
4. Maksebilansistatistika ja rahvamajanduse arvepidamise ülejäänud maailma tehingukonto koostamine
5. Valitsemissektori rahandusstatistika
6. Rahvamajanduse arvepidamise finantskontod
7. Kodumajapidamiste finantskäitumise ja tarbimisharjumuste uuring
8. Majandusstatistika vahendamine Euroopa Keskpangale

Koostöövaldkondades, kus statistika tegemise vastutust ei jagata, tehakse halduskoormuse optimeerimiseks muud andmevahetusosalast koostööd. Parema koostöö tagamiseks on vaja koostöökalendrit. Finantskontod liikusid täies mahus Eesti Panga vastutusalasse.

Kokkuvõtteks: SA ja EP koostöökokkulepe on EL-s sõlmitud analoogidest parim, sest oleme jõudnud kokkuleppele rohkemas, kui ükski teine riik.

Otsustati:

4.1 Võtta info teadmiseks

LISAD:

1. EL nõukogu statistika töögrupi juhtimisest Eesti eesistumise ajal (esitlus)
- 2.1 SA arengukava 2018-2022
- 2.2 SA arengukava 2018-2022 (esitlus)
3. Statistikanõukogu 2017. aasta aruande projekt
4. EP ja SA koostöökokkulepe

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnu Kollo
Koosoleku juhataja

Kerttu Kuul
Protokollija